

Transsexualitat de gènere(s)

La història. Santiago de Xile, avui. Marina, jove transsexual, cambrera i cantant, és parella d'Orlando, home madur divorciat i afillat amb qui fa plans, que mor gairebé als seus braços, i la família no li permet anar al funeral.

Les formes. El cinema del xilè Sebastián Lélío (1974) es singularitza per dotar de visibilitat la dona, millor dit, les dones en situació d'opacitat.

Inexistents a l'interès d'una indústria, la del cinema, abocada als estàndards genèrics. Si a *Gloria* (2013) donava rellevància a una dona madura amb ganes de trobar-se a si mateixa malgrat arrugues físiques i vitals, a *Una mujer fantástica* insisteix en la croada femenina, donant

protagonisme absolut a una jove transsexual obligada a lluitar (i de quina manera!) per consolidar la seva identitat com persona. Per tant, Lélío munta un film tan abruptament humà com insoluble: la lluita de l'individu contra la societat. O dit amb altres paraules, la singularitat enfront la uniformitat. La dona fantàstica del títol és una dona assumida. Feta a si mateixa davant els altres. Com deia la Simone de Beauvoir: no es neix dona, s'arriba a ser-ho. Que

no és qüestió d'uns òrgans sexuals atorgats al néixer, sinó d'una elaboració psicossomàtica, cultural, volitiva, decidir allò que una persona vol ser. Seguint i seguint les peripècies melodramàtiques de la Marina fantàstica, capaç de mirar-se al mirall, d'enfrontar-se a l'endogàmica família, capaç de posar cara de gossa enfurismada, l'estratègia dramàtica d'aquest cineasta contra-co-

rrent anomenat Sebastián Lélío, radica en valorar la capacitat creativa d'intervenir els codis genèrics establerts. Dic que la pel·lícula tan aviat és melodrama assecat, com thriller dissecat, o musical d'anar pel terrat. Cinema Trans. Brindo per la Daniela Vega, capaç d'interioritzar la dignitat d'una dona que, com ella

mateixa, no té por a la por, a la llibertat.

El fons. La dignitat també és qüestió de gènere.

La imatge. La Marina, obrint l'armari de l'Orlando, ensumant la roba del seu estimat.

La frase. 'Cuando te veo, no sé lo que veo' diu la muller d'Orlando. Heus aquí la qüestió: ¿veure per creure o creure per veure?

La recomanació. Dones (i alguns homes) donades a plantar cara al silenci conservador.

Una mujer fantástica

Director:
Sebastián Lélío.

Intèrprets:
Daniela Vega,
Francisco Reyes,
Luís Gnecco.
Xile-Alemanya-
USA-Espanya,
2017. 100'.
Funatic Lleida.